



Kansalaisuuskokeen käyttöönottoa selvittävä työryhmä

Sisäministeriö on tänään asettanut kansalaisuuskokeen käyttöönottoa selvittävän työryhmän.

Toimikausi

29.11.2023–31.5.2024

Tausta

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kohdan 10.3 mukaan kansalaisuuslaki uudistetaan tiukentamalla kansalaistamisen edellytyksiä. Yhtenä tavoitteena on se, että kansalaistamisen edellytykseksi asetetaan kansalaisuuskokeen hyväksyty suorittaminen.

Hallitusohjelman kansalaisuutta koskevia tavoitteita toteutetaan vaiheittain. Kansalaisuuskokeen käyttöönottoa selvitetään ja valmistellaan osana sisäministeriön 16.10.2023 asettamaa hanketta (SM056:00/2023, VN/28598/2023).

Suomessa ei ole aikaisemmin ollut kansalaisuuskoetta kansalaistamisen edellytyksenä. Useassa Euroopan unionin valtiossa on kuitenkin jonkinlainen kansalaisuuskoete käytössä. Muiden maiden kansalaisuuskoeteissa kysytään esimerkiksi yleistietoa yhteiskunnan säännöistä, maan historiasta ja poliittisesta järjestelmästä.

Muista Pohjoismaissa Tanskassa ja Norjassa on käytössä kansalaisuuskoete. Myös Ruotsi suunnittelee kansalaisuuskoeteen käyttöönottoa.

Tehtävät ja tavoitteet

Työryhmän tehtävänä on laatia selvitys siitä, miten kansalaistamista varten edellytettävä kansalaisuuskoete voitaisiin toteuttaa Suomessa. Selvityksessä on tarkoitus kartoittaa erilaisia vaihtoehtoja ainakin seuraavasti:

- Mikä taho hallinnoisi kansalaisuuskoetta?
- Kuinka usein ja missä kansalaisuuskoete järjestettäisiin? Miten varmistettaisiin koeteen luotettavuus ja mahdollisten väärinkäytösten ehkäisy?
- Mitä kansalaisuuskoeteissa kysyttäisiin?
- Missä muodossa kansalaisuuskoete toteutettaisiin (esim. kirjallinen/suullinen, monivalintakoe, koeteen kieli)?
- Mikä olisi kansalaisuuskoeteen suhde kansalaistamisen edellytyksenä olevaan kielitaidoedellytykseen? Miten kansalaisuuskoetta voitaisiin mahdollisesti hyödyntää kansalaistamisen edellytyksenä olevan kielitaidon osoittamiseen (esim. yksi vai useampi koete)?
- Miten kansalaisuuskoete on toteutettu Suomen keskeisissä verrokkimaissa?
- Mitä vaikutuksia eri vaihtoehtoilla olisi, mukaan lukien taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset viranomaisten toimintaan ja maahanmuuttajien kotoutumiseen?



Selvitys valmistellaan virkатыönä sisäministeriössä yhteistyössä työryhmän jäsenten kanssa. Selvityksen valmistuttua päätetään sisäministeriössä erikseen kansalaisuuskokeen käyttöönottoon liittyvistä seikoista tarvittaessa yhdessä muiden ministeriöiden kanssa.

Työryhmä kuulee tarpeen mukaan eri asiantuntijoita, mukaan lukien turvallisuusviranomaisia. Työryhmä huomioi tehtävässään myös työ- ja elinkeinoministeriön asettaman, 31.3.2027 asti toimivan kielitaitoasioita koskevan yhteistyöryhmän työn etenemisen (VN/29138/2023).

Tarvittavat säädösmuutokset valmistellaan yllä mainitussa sisäministeriön hankkeessa. Myös sisäministeriön hankkeen valmistelijat voivat osallistua työryhmän toimintaan.

Organisointi

Työryhmän puheenjohtaja:

Erityisasiantuntija Ulla Vainikka, sisäministeriön maahanmuutto-osasto

Sihteeri:

Erityisasiantuntija Hannu-Pekka Peura, sisäministeriön maahanmuutto-osasto

Jäsenet ja varajäsenet:

Erityisasiantuntija Laura Ruuskanen (jäsen) ja johtava asiantuntija Antti Kaihovaara (varajäsen), työ- ja elinkeinoministeriö

Erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi (jäsen), opetus- ja kulttuuriministeriö

Tulosalueen johtaja Anu Korkeelehto (jäsen) ja oikeuspäällikkö Tirska Forssell (varajäsen), Maahanmuuttovirasto

Poliisitarkastaja Ari Jokinen (jäsen) ja poliisitarkastaja Marjo Tyynelä (varajäsen), Poliisihallitus

Opetusneuvos Tarja Leblay (jäsen) ja opetusneuvos Katri Kuukka (varajäsen), Opetushallitus

Erikoissuunnittelija Ruslan Haarala (jäsen) ja maahanmuuttopäällikkö Jaana Suokonautio (varajäsen), Uudenmaan ELY-keskus

Juristi Alexander Eriksson (jäsen) ja erityisasiantuntija Sami Niemi (varajäsen), Kuntaliitto

Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluiden päällikkö Suvi Linden (jäsen) ja palvelujohtaja Mika Helva (varajäsen), C6-kaupunkien verkosto

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työskentely tapahtuu virkатыönä. Kukin organisaatio vastaa omista kuluistaan. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita tai kulukorvauksia. Sisäministeriössä kustannukset (työaika) kohdennetaan toiminnolle kansallisten säädösten valmistelu 2000 520 100.



Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Asettamispäätös

29.11.2023
VN/28598/2023

Minna Hulkkonen
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Riitta Koponen
Lainsäädäntöjohtaja

Jakelu Työryhmän jäsenet ja varajäsenet
Sisäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Maahanmuuttovirasto
Poliisihallitus
Opetushallitus
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Kuntaliitto
C6-kaupunkien verkosto

Tiedoksi Ministeri Rantanen
Valtiosihteeri Martelius
Kansliapäällikkö Pimiä
Erityisavustaja Paaso
Erityisavustaja Manninen
Erityisavustaja Kerttula

VN/28598/2023-SM-10

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: